

Čtvrtletní zpráva o protiromském předsudečném násilí

Období: 1. 10.–31. 12. 2025

Shrnutí

In IUSTITIA zjistila ve čtvrtém kvartálu roku 2025 celkem 4 incidenty, které byly motivovány romskou národností a které se staly na území České republiky. Ve všech případech bylo přítomno slovní násilí, v jednom z nich také to fyzické. Mezi následky převažovala morální a psychická újma. Dva incidenty se staly v Praze, zbylé 2 v Jihomoravském kraji, a to ve veřejném prostoru a v dopravních prostředcích.

Úvod

Romové a Romky jsou dlouhodobě jednou ze skupin, které v české společnosti patří mezi nejvíce ohrožené co do zkušeností s předsudečným násilím. Informace o protiromských předsudečných incidentech systematicky sbírá Policie ČR a nevládní neziskové organizace. Kromě toho lze na rozsah zkušeností s protiromským předsudečným napadením usuzovat z výsledků výběrových šetření.

Dohromady tyto zdroje poukazují na významnou míru incidentů, o nichž se policie ani neziskové organizace nedozvídají. Spoléhání se na policejní a nevládní statistiky nejenže může vést ke zkreslení představ o výskytu protiromského násilí, ale především může znamenat, že se k napadeným a jejich blízkým nedostává potřebná pomoc.

Abychom na to upozornili, rozhodli jsme se vytvářet zvláštní zprávy o protiromském předsudečném násilí v ČR pro čtvrtletí roku 2025. Zpráva má tři hlavní části. Po představení projektu, v rámci kterého vznikají, jsou popsány dostupné zdroje informací o protiromském předsudečném násilí. Následně jsou představeny významné události, které se na poli protiromských předsudků a násilí v české společnosti staly v daném čtvrtletí. Nakonec jsou prezentovány informace o počtu zjištěných incidentů motivovaných protiromskými předsudky. Spolu s tím popisujeme strukturu forem jejich provedení a způsobených škod a popíšeme místo, kde se staly. Sekci uzavírá popis jednotlivých incidentů.

O projektu

Projekt je zaměřen na zprostředkování komplexní odborné pomoci Romům a Romkám ohroženým předsudečným násilím prostřednictvím cílené terénní práce, zvyšování informovanosti a systematického monitoringu předsudečně motivovaných incidentů. Reaguje na dlouhodobé potřeby romské cílové skupiny, zejména v regionech s vysokým výskytem předsudečného násilí a nízkou mírou jeho reportování.

Projekt zvyšuje informovanost Romů a Romek o podstatě předsudečného násilí, jejich právech a dostupných možnostech odborné pomoci. Tento cíl naplňuje prostřednictvím terénní práce a informačních a osvětových aktivit, včetně tvorby a šíření srozumitelných informačních

materiálů a spolupráce s lokálními romskými organizacemi. Díky těmto aktivitám se zlepšuje dostupnost informací a posiluje se ochota cílové skupiny obracet se na odborné služby.

Součástí projektu je zajištění právní podpory obětem předsudečného násilí. Projekt poskytuje individuální právní poradenství, v odůvodněných případech zajišťuje právní zastoupení a zprostředkovává návazné služby, jako je sociálně-právní poradenství, doprovody k orgánům veřejné moci a psychoterapeutická podpora. Tyto aktivity posilují schopnost obětí uplatňovat svá práva a orientovat se v trestním i přestupkovém řízení.

Důležitou součástí projektu je monitoring předsudečného násilí a podpora jeho reportování. Prostřednictvím terénní práce a zapojení peer pracovníků projekt posiluje důvěru romské komunity vůči odborným organizacím a přispívá k lepšímu mapování předsudečně motivovaných incidentů.

Projekt je realizován na území celé České republiky, se zvláštním důrazem na Prahu, Ústecký, Středočeský, Moravskoslezský a Liberecký kraj. Prostřednictvím terénní práce, osvěty a spolupráce s lokálními aktéry projekt přispívá ke zlepšení dostupnosti odborné pomoci a k posilování ochrany Romů a Romek ohrožených předsudečným násilím.

Informační zdroje o protiromském předsudečném násilí

Policejní statistiky

Statistiky o předsudečných trestných činech jsou pravidelně zveřejňovány ve zprávách Ministerstva vnitra o extremismu a předsudečné nenávisti.¹ Statistiky vytvářené policií jsou důležitým zdrojem poznání o struktuře a vývoji předsudečné kriminality, protože se na jejich vytváření podílejí policisté napříč ČR s dostatečným množstvím zdrojů. Zároveň se však vyznačují zásadním nedostatkem, který obecně pojmenováváme jako kriminální latenci.

O latenci hovoříme v situaci, kdy je určitá forma kriminality oznamována v nižší míře, než v jaké se skutečně stala. To typicky znamená, že se napadení, svědci či další lidé, kteří o spáchání zločinu něco vědí, rozhodli policii v této věci nekontaktovat. Důvody k tomu mívají různé. Například si mohou myslet, že to nebylo tak závažné, aby se tím policie musela zabývat. Stejně tak si ale mohou myslet, že je to zbytečná ztráta času, protože policie by s tím nic neudělala. Případně mohou mít z policie strach.

Druhým důvodem vyšší latence předsudečné kriminality je chybná evidenční praxe policistů. Obvykle se jedná o situaci, kdy někdo policii oznámí předsudečné napadení, avšak sloužící policista se jím buď vůbec odmítne zabývat, anebo incident sice zaznamená do evidenčního statistického systému, ale bez správné kvalifikace. To znamená, že napadení bude zaznamenáno jako běžná, nikoli předsudečně motivovaná kriminální činnost.²

V letech 2020 až 2024 policie průměrně každý rok zaznamenala 146 trestných činů s nenávistným podtextem. V roce 2024 to bylo 159 trestných činů. Ve stejném období policie každoročně zaevidovala průměrně 23 protiromských trestných činů, přičemž v roce 2024 se jednalo o 17 trestných činů. Podrobnější informace o protiromských trestných činech s nenávistným podtextem nejsou k dispozici.³

Statistiky nevládních neziskových organizací

Statistiky nevládních organizací představují důležitý doplněk policejním statistikám. Přestože nedisponují tolika zdroji jako Policie ČR, jejich statistiky zpravidla obsahují informace o latentním předsudečném násilí.

Jedinou nevládní organizací v ČR, která se dlouhodobě a systematicky věnuje vytváření statistik o předsudečném násilí, je In IUSTITIA. K vytváření statistik využívá různé zdroje, jako jsou informace oznámené oběťmi a svědky, vlastní monitoring médií a přebírání dat z policejních statistik.⁴

¹ <https://mv.gov.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

² Podrobněji k tomu zde: <https://www.ceskakriminologie.cz/wp-content/uploads/2023/12/Klasifikacni-chyba.pdf>.

³ <https://mv.gov.cz/soubor/zprava2024-pdf.aspx>

⁴ Podrobněji je metodika In IUSTITIA popsána v této zprávě https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2023/03/2018_03_TEXT_ZPRAVY_komplet.pdf.

Vlastní monitoring médií se zaměřuje jak na běžná, tak sociální média. Důležité je, že In IUSTITIA zaznamenává pouze ty incidenty, které již někdo jako předsudečné označil. Pracovníci a pracovnice tedy sami proaktivně nevyhledávají předsudečné incidenty například tak, že by procházeli diskuse u vytipovaných článků. Řídí se primárně logikou oznamování dotčených osob.

Zpracování policejních dat je časově náročný proces, který zahrnuje ověřování informací o incidentech a jejich případné doplňování o údaje od státních zastupitelství a soudů. Obvykle trvá nejméně dva roky, než jsou policejní data plně zpracována do statistik In IUSTITIA. Z toho důvodu je třeba obezřetně přistupovat k meziročnímu srovnání a dlouhodobému vývoji počtu předsudečných incidentů. Typicky v posledních letech se nejedná o soubory, kam budou teprve zařazeny případy z policejních statistik.

V letech 2020 až 2024 In IUSTITIA registrovala v průměru 158 předsudečných incidentů ročně. Průměrný počet protiromských incidentů v těchto letech činí 27 incidentů. Toto číslo ještě velmi pravděpodobně vzroste, protože k incidentům spáchaným v letech 2023 a 2024 zatím nebyly přidány ty z policejní statistiky.

Proaktivním vyhledáváním protiromských incidentů na českém internetu se v posledních 5 letech zabývaly dva projekty. První z nich realizovaly Evropské centrum pro práva Romů, Fórum lidských práv a Romea. Dvacet dobrovolníků z řad romských studentů a studentek identifikovalo mezi jarem 2022 a létem 2023 245 protiromských incidentů.⁵ Druhý projekt „To nechčeš – Oda na kames“, implementovaný organizací ARA ART, odhalil mezi prosincem 2023 a červencem 2025 celkem 10 644 protiromských nenávistných incidentů.⁶ Sociální média generovala 98 % nenávistného obsahu.

Tento značný rozptyl – od desítek až po deset tisíc incidentů – lze vysvětlit především odlišnými definicemi, metodikou a kapacitami monitorujících organizací.

Šetření

Zatímco předchozí zdroje se soustřeďují na informování o počtu protiromských předsudečných incidentů, autoři a autorky šetření zjišťují podíl lidí, kteří mají s protiromskými předsudečnými útoky osobní zkušenost, v reprezentativním vzorku populace.

V letech 2020 až 2024 byly provedeny tři relevantní výzkumy zkušeností s protiromskou předsudečnou viktimizací (napadením). V roce 2021 realizovala Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) šetření mezi Romy a Romkami staršími 16 let v deseti evropských zemích, včetně Česka. Podle šetření bylo v posledních 12 měsících 34 % českých Romů a Romek obtěžováno a 4 % byla fyzicky napadena z důvodu toho, že jsou Romové. V porovnání s průměrem EU jsou tato čísla dvojnásobná, respektive čtyřnásobná.⁷

⁵ https://forumhr.eu/wp-content/uploads/2024/02/EN_challenging-digital-antigypsyism-in-the-czech-republic.pdf

⁶ <https://romea.cz/cz/domaci/ara-art-monitoring-odhalil-tisice-protiromskych-nenavistnych-projevu-na-socialnich-sitich>

⁷ <https://www.araart.cz/cs/oda-na-kames/analyticka-zprava>

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí Ministerstva práce a sociálních věcí uskutečnil dvě šetření v letech 2022 a 2024, přičemž používal stejné kategorie jako FRA. Šetření z roku 2022 zjistilo, že v posledních 12 měsících bylo 2,3 % romských respondentů a respondentek fyzicky napadeno a 28,1 % obtěžováno kvůli tomu, že jsou Romové.⁸ V pozdějším šetření bylo předsudečně fyzicky napadeno 2,7 % a předsudečně obtěžováno 30 % respondentů a respondentek.⁹

Na základě údajů z šetření můžeme přibližně odhadnout počet protiromských předsudečných incidentů. Vyjdeme z úvahy, že jeden člověk viktimizovaný v posledních 12 měsících odpovídá jednomu incidentu. V tomto ohledu se jedná o minimalistický odhad, protože někteří dotyční mohli být v uvedeném období viktimizováni více než jednou. Dále budeme pracovat s odhadem počtu Romů a Romek žijících v ČR Evropské komise, tj. 250 000 jedinců.¹⁰ Kvůli nedostatku informací o věkovém složení romské populace použijeme toto číslo, i když zahrnuje také Romy mladší 16 let.

Převédeme-li tedy počet viktimizovaných fyzickým násilím (2,7 %) a obtěžováním (30 %) na počty incidentů v poměru 1 ku 1 na základě obecného odhadu romské populace v ČR, můžeme vyvodit, že v letech 2023 a 2024 došlo k 6 750 fyzickým útokům a 75 000 incidentům obtěžování, které byly spáchány kvůli romské národnosti napadených.

Ani tento odhad však nemusí být konečný. Protože uvedená výběrová šetření čerpají z reflektované zkušenosti dotázaných Romů a Romek, je možné, že některé incidenty budou jimi přehlédnuty. To platí zejména pro ty páchané na internetu, kde je může zaznamenat kdokoli.

Pro představu o výskytu vystavení protiromským předsudečným incidentům lze uvést výsledky šetření o online nenávistných projevech mezi mladými lidmi provedeného společností Ipsos ve spolupráci s In IUSTITIA a T-Mobile v roce 2025. Šetření se zúčastnilo 816 lidí ve věku 11 až 21 let, přičemž pouze 2 % respondentů se identifikovala s menšinovou národní nebo etnickou skupinou. Ze 769 respondentů, kteří byli v posledních 12 měsících vystaveni nenávistným projevům online, jich 31 % uvedlo, že se jednalo o protiromské projevy.¹¹

Závěrem

Policie v ČR eviduje výrazně méně protiromských incidentů než jiné instituce. Rozdíly jsou propastné zejména ve srovnání s výsledky reprezentativních průzkumů. Zatímco policie uvádí kolem 20 incidentů ročně, odhady založené na zkušenostech samotných Romů hovoří o vyšších desítkách tisíc. S protiromskými incidenty se na internetu setkává téměř třetina mladých lidí, a to nejen těch s romskou národností.

⁸ https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_556.pdf

⁹ https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_534.pdf

¹⁰ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu-country/czech-republic_en

¹¹ https://assets.nationbuilder.com/zamanzelstvi/pages/3104/attachments/original/1747940563/Ipsos_pro_T-Mobile_S%CC%8Cikana_a_Nena%CC%81vistne%CC%81_projevy_%281%29.pdf?1747940563

Samozřejmě ne každý incident odvozený z šetření nutně naplňuje znaky trestného činu. Přesto se zdá, že policejní statistiky představují pouze onu pověstnou špičku ledovce celkového předsudečného násilí. Nízká míra hlášení a chyby při správné identifikaci motivu vedou k hrubému podhodnocení celého problému, což v důsledku brání efektivní ochraně práv Romů a Romek.

Aktuality

Rada Evropy zveřejnila zprávu o systémové diskriminaci Romů

Komisař pro lidská práva a Rady Evropy Michael O'Flaherty vydal publikaci *The Unheard 12 Million: The Unstoppable Voices of Roma and Traveller Women*.¹² Kniha popisuje příběhy vybraných žen a mužů, kteří usilují o emancipaci Romů a Travellerů v Evropě. Jejich prostřednictvím jsou tematizovány významné společenské oblasti, kde dochází k protiromské diskriminaci: bydlení, vzdělávání, zdravotní péče, policie a justice aj. Kniha si lze stáhnout v pdf.¹³ Naléhavost řešení systémové diskriminace romského obyvatelstva v Česku připomnělo i pozdější prohlášení poradního orgánu Rady Evropy.¹⁴

Romští kandidáti nezvoleni

Šestnáct Romů a Romek kandidovalo v říjnových volbách do Poslanecké sněmovny.¹⁵ Jedná se o nejvyšší počet zaznamenaný organizací Romea. Nejvíce preferenčních hlasů obdrželi Josef Tokár (SPOLU), Jaroslav Miko (STAN) a Milan Sýs (Stačilo!). Žádný z nich však nezískal počet hlasů potřebný k získání poslaneckého mandátu.

Poslanecká sněmovna bude znovu rozhodovat o vydání Okamury

Hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) bylo zvoleno do Poslanecké sněmovny, včetně svého předsedy Tomia Okamury.¹⁶ Minulá sněmovna Okamuru vydala k trestnímu stíhání pro předsudečnou trestnou činnost, která měla být spáchána v rámci předvolební kampaně a mj. útočila na Romy a Romky. Protože Okamura získal s opětovným zvolením imunitu, bude o jeho vydání trestnímu stíhání rozhodovat nově složená Sněmovna. Okamura sám zmínil, že pro své stíhání, bude chtít odvolat policejního prezidenta. Tento výrok odsoudili představitelé opozice i vítěz voleb Andrej Babiš. V současné době se mandátový a imunitní výbor seznamuje se spisem.¹⁷ Okamura byl mezitím zvolen předsedou Sněmovny.¹⁸

Nejvyšší správní soud zamítl stížnost na kampaň SPD

Nejvyšší správní soud zamítl stížnost ženy ze Středočeského kraje pro možné hrubé ovlivnění výsledků voleb.¹⁹ Podle soudu se nic takového neprokázalo. Zobrazování migrantů v předvolební kampani SPD nicméně zhodnotil tak, že se podobá vykreslování příslušníků

¹² <https://romea.cz/cz/komentare/nevyslysenych-12-milionu-nova-zprava-rady-evropy-potvrzuje-systematickou-diskriminaci-romu>

¹³ <https://rm.coe.int/book-on-roma-and-travellers-the-unheard-12-million-the-unstoppable-voi/488028aa54>

¹⁴ <https://romea.cz/cz/domaci/rada-evropy-cesko-musi-dal-bojovat-proti-predsudkum-vuci-mensinam-romy-dal-trapi-segregace-a-pomale-odskodneni-sterilizaci>

¹⁵ <https://romea.cz/cz/domaci/podrobna-analyza-vysledku-romskych-kandidatu-do-snemovny-se-nedostali-nejvice-hlasu-ziskal-josef-tokar>

¹⁶ <https://romea.cz/cz/domaci/nova-snemovna-bude-znovu-rozhodovat-o-vydani-okamury-k-trestnimu-stihani-kvuli-sireni-nenavisti-sef-spd-utoci-na-policejniho-prezidenta-babis-jeho-slova-kritizuje>

¹⁷ <https://romea.cz/cz/domaci/soud-poslal-do-snemovny-spis-k-okamurovi-celi-obzalobe-za-podnecovani-nenavisti-snemovna-bude-znovu-hlasovat-o-jeho-vydani>

¹⁸ <https://romea.cz/cz/domaci/predsedou-snemovny-byl-zvolen-tomio-okamura-politik-obzalovany-za-sireni-nenavisti-vuci-romum-a-migrantum>

¹⁹ <https://romea.cz/cz/domaci/nejvyssi-spravni-soud-kampan-spd-pripomina-nacistickou-propagandu-soud-varuje-pred-rozdmychavanim-nenavisti>

jiných ras a společenských tříd v nacistické a komunistické propagandě. Soud označil tento způsob za podněcování k nenávisti.

Kritika Turka pro rasistické projevy na Facebooku

Deník N zveřejnil přehled předsudečných výroků, které čestný předseda Motoristů a nyní poslanec Filip Turek umisťoval na svůj účet na Facebooku v letech 2009 až 2021.²⁰ Pro tyto své příspěvky, zejména útok na dětskou oběť žhářského útoku na dům romské rodiny ve Vítkově, sklidil značnou kritiku. Rozsáhlá poranění tehdy dvoutelé Natálie označil za „polehčující okolnost“ pro pachatele. Výroky se začala zabývat policie.²¹

Organizace Romea vytvořila petici proti Turkově jmenování ministrem zahraničí, adresovanou předsedovi vítězného hnutí ANO Babišovi a prezidentu Petru Pavlovi. Petici podepsalo k 14. lednu 9 667 lidí.²² Ještě větší počet podpisů byl připojen k petici proti Turkově jmenování organizace Konsent.²³ Podobně reagovalo sdružení romských organizací RomanoNet²⁴, členové rady vlády pro národnostní menšiny²⁵ a romští členové rady vlády pro záležitosti romské menšiny.²⁶ Babiš Turka jeho ministra zahraničí prezidentovi navrhl. Ten návrh odmítl s tím, že Turek nemá respekt k ústavním hodnotám.²⁷

Nejlépe hodnocené soužití s Romy za posledních 30 let

Centrum pro výzkum veřejného mínění zveřejnilo výsledky svého pravidelného šetření zaměřeného na soužití s Romy.²⁸ Soužití negativně hodnotilo 61 % respondentů a respondentek. Přesto se jedná o zatím nejlepší výsledek. Podobně jej vnímá vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fuková. Podle ní se jedná o důkaz, že se soužití pomalu zlepšuje. Častěji soužití hodnotili negativně obyvatelé v obcích, kde Romové nežijí. To podle autorů šetření ukazuje, že osobní zkušenost přispívá k lepšímu vnímání.

Policie označila údajné napadení dívky skupinou Romů za výmysl

Podle policejního vyšetřovatele se případ napadení jedenáctileté dívky ve Vimperku odehrál jinak, než jak to na Facebooku popsala její matka.²⁹ Místo brutálního napadení skupinou

²⁰ <https://romea.cz/cz/domaci/ohavny-rasismus-popalene-cikane-je-polehucjici-okolnost-napsal-filip-turek-o-male-natalce-a-zharskem-utoku-ve-vitkove>

²¹ <https://romea.cz/cz/domaci/policie-proveruje-vyroky-filipa-turka-kvuli-podezreni-z-nenavistnych-trestnych-cinu-prezident-pavel-ho-oznacil-za-nevhodneho-pro-vladu>

²² https://www.petice.com/odmitame_aby_filip_turek_zastupoval_eskou_republiku_v_zahranii

²³ <https://romea.cz/cz/domaci/romea-a-konsent-dorucili-petru-pavlovi-a-andreji-babisovi-temer-60-tisic-podpisu-proti-jmenovani-filipa-turka-ministrem-zahranici>

²⁴ <https://romea.cz/cz/domaci/platforma-romanonet-zaslala-dopis-babisovi-pozaduje-aby-filip-turek-nebyl-ministrem-nominaci-oznacuje-za-moralne-politicky-i-mezinarodne-neobhajitelnou>

²⁵ <https://romea.cz/cz/domaci/zastupci-narodnostnich-mensin-odmitaji-turka-jako-ministra-podle-nich-nema-moralni-zpusobilost-zastavat-exekutivni-funkci>

²⁶ <https://romea.cz/cz/domaci/romove-z-romske-vladni-rady-filip-turek-by-nemel-byt-ministrem-jeho-postoje-odporuji-demokratickym-hodnotam>

²⁷ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/petr-pavel-babis-dopis-turek-jmenovani.A260109_110325_domaci_aoc

²⁸ <https://romea.cz/cz/domaci/vyzkum-souziti-s-romy-hodnoti-cesi-nejlpe-za-poslednich-30-let-postoje-k-lepsimu-meni-i-osobni-zkusenost-s-romy>

²⁹ <https://romea.cz/cz/domaci/divka-si-vymyslela-brutalni-napadeni-partou-romskych-deti-ve-vimperku-pripad-vyvolal-vlnu-nenavisti-vuci-romum>

starších romských dětí, které si mělo vyžádat ošetření v nemocnici, policie zjistila kopnutí do kotníku jinou dívkou. Příspěvek podnítil řadu protiromských komentářů, včetně výzev k útokům na všechny Romy.

Pokračuje soudní spor o zařazení SPD do zprávy o extremismu

Hnutí SPD podalo čtyři žaloby na Ministerstvo vnitra kvůli svému zařazení do zpráv o extremismu.³⁰ V případě zprávy z roku 2020 bylo již vydáno pravomocné rozhodnutí. Podle Městského soudu v Praze porušilo Ministerstvo zařazením do zprávy práva hnutí SPD. V případě zprávy za rok 2022 odvolací soud rozhodl o vrácení případu obvodnímu soudu, protože své rozhodnutí dostatečně nezdůvodnil.

³⁰ <https://romea.cz/cz/domaci/ministerstvo-vnitra-uspelo-s-odvolanim-pripad-zarazeni-spd-tomia-okamury-do-zpravy-o-extremismu-se-vraci-k-soudu>

Předsudečné incidenty

In IUSTITIA zaznamenala ve čtvrtém čtvrtletí roku 2025 čtyři protiromské předsudečné incidenty. Jeden incident se může vyznačovat více formami násilí. Všechny zaznamenané incidenty se vyznačují slovním násilím. Dále bylo přítomno zastrašování nebo vyhrožování, útok na majetek a fyzický útok.

Tabulka 1 Formy protiromských předsudečných incidentů

Slovní útok	4
Zastrašování nebo vyhrožování	1
Útok na majetek	1
Fyzický útok	1

Z hlediska utrpěné újmy se jedná třikrát o morální újmu (zásah do lidské důstojnosti) a třikrát o psychickou újmu. Dále byla zaznamenána újma na zdraví s obvyklou dobou léčení do sedmi dní. I zde platí, že jeden incident se může vyznačovat více typy škod.

Tabulka 2 Škody protiromských předsudečných incidentů

Morální újma	3
Psychická újma	3
Újma na zdraví (léčení nad 7 dní)	1

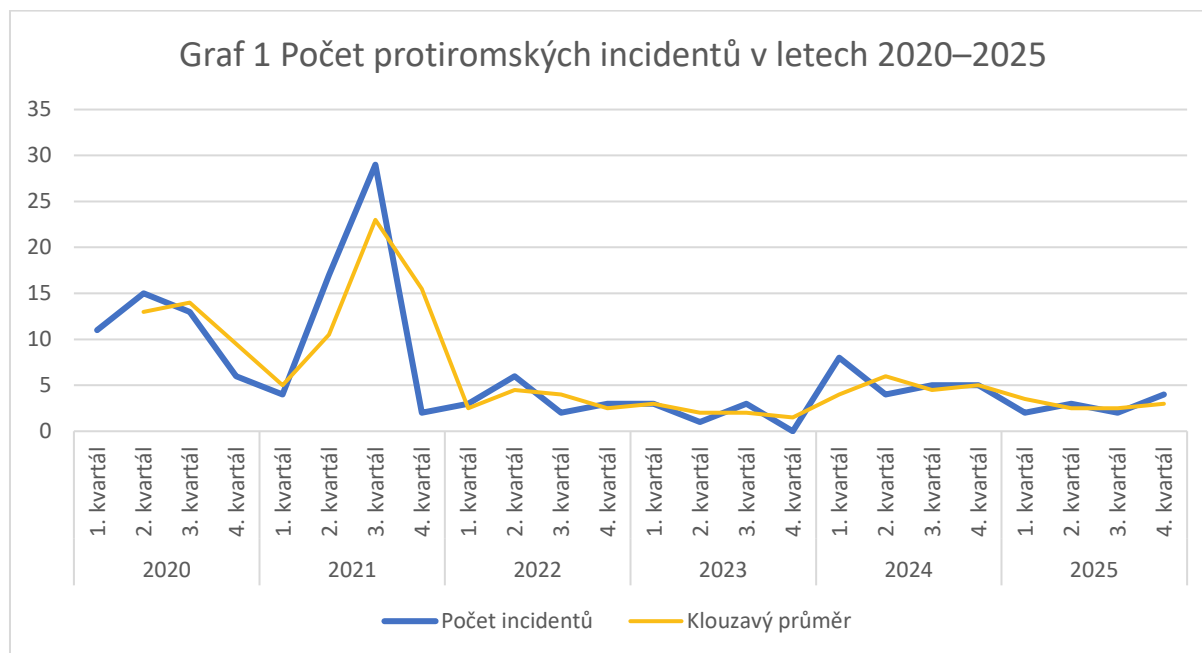
Co se týče geografického rozmístění, incidenty se staly v Hlavním městě Praze a v Jižomoravském kraji. Dva incidenty se odehrály ve veřejném prostoru, dva v dopravních prostředcích.

Dlouhodobé srovnání protiromských předsudečných incidentů

Graf 1 zachycuje vývoj počtu incidentů v letech 2020 až 2025 na čtvrtletní úrovni. Modrá křivka označuje absolutní hodnoty zjištěné v jednotlivém čtvrtletí. Tmavě žlutá křivka udává tzv. klouzavý průměr, který slouží k očištění vývoje o krátkodobé výkyvy. Protože se počítá na základě průměrných hodnot v uplynulém období, klouzavý průměr má vždy určité zpoždění – reaguje se zpožděním, a ne tak dramaticky.

Konkrétně graf ukazuje, že po výrazném nárůstu protiromských předsudečných incidentů ve druhém a třetím čtvrtletí 2021 dochází k jejich prudkému poklesu a stabilizování na úrovni kolem 5 incidentů za kvartál.

Je však třeba vzít v potaz, že v letech 2023 až 2025 nebyly do databáze zahrnuty incidenty z policejních statistik. Jejich počet se tak ještě zvýší.

Popis incidentů

„Mrtvola plave po vodě“

Fanoušci hokejového týmu při cestě na zápas skandovali předsudečné výroky a zpívali píseň zaměřenou vůči Romům. Konkrétně skupina nejméně 40 fanoušků skandovala hesla „Cikáne, Cikáne“ a zpívala píseň s textem: „Mrtvola cikána plave po vodě a to patří k přírodě. Marně byste jeho tělo hledali, Cikáni ho sežrali.“ Incident se rozšířil internetem, kde lidé policii kritizovali za to, že nezasáhla, přestože měla na místě těžkooděnou jednotku. Policie se proti tomuto tvrzení ohradila s tím, že její antikonfliktní tým zasahoval a protiprávní jednání fanoušků ukončil. Policie incident vyšetřuje. Zatím není zřejmé, zda bude případ projednán v přestupkovém či trestním řízení.

Napadení dětí

Děti z romského fotbalového týmu cestovaly se svým trenérem ze zápasu vlakem, cestou je uráželi opilí fanoušci jiného fotbalového klubu. Fanoušků bylo ve vlaku dohromady 150. Neustále chodili kolem dětí, dívali se na ně a uráželi je výsměšným opakováním „more“, tvrdili, že je „ve vagonu černo“ a že „je potřeba to tady vyčistit od těch Egyptanů“ a horší věci, které trenér, jež popsal celou situaci, nechtěl opakovat. Trenér dětem nařídil, aby si nasadily kapuce, koukaly do země, byly potichu a nechodily na toaletu, aby útočníci neměli důvod je napadnout i fyzicky. Když dojeli na nádraží, měly děti přestoupit na stejný vlak, kterým jeli i fanoušci. Trenér se bál o jejich zdraví, a tak vystoupil z vlaku sám a šel pro pomoc k policistům-těžkooděncům. Napadená skupina dětí nakonec musela počkat na jiný spoj, aby se vyhnula dalšímu napadání. Celou situaci prověřuje policie z oboru extremismu a terorismu.

„Černý Justin Bieber“

Muž ve středním věku v tramvaji slovně napadal dvě mladé Romky. Nadával jim do „černých kurev“ a směřoval celou řadu dalších nadávek směrem k jejich národnosti. Muž útočil zejm. na maskulinně vypadající ženu, o které si zpočátku myslel, že je muž. Mezi nadávkami zaznělo: „Ty seš černý justin bieber nebo jaký píčus, pojď na ferovku, chceš?“ Na to se napadené zastala její blízká s tím, aby přestal, že „je to holka“. Útočník na to reagoval slovy: „To je holka? Ona je kluk ty píčo. Tak sorry no, já ženský nebiju víš co. Já jsem si myslel, že si chlap ty píčo. Tak mě nepiskuj kurva. Stačí píčo rozumíš? Kurva chceš pobodat? Kdyby byl chlap tak ho normálně zabiju ty píčo. Dobře že máš píču a ne vajce.“ Na maskulinnější z žen byl vidět strach a velký nekomfort z celé situace, a tak se snažila přimět svoji blízkou, aby co nejdříve vystoupily. Když se přesouvaly ke dveřím tramvaje, muž jim z ruky vyrazil coca-colu, která se rozlila po celé tramvaji. Odvážnější napadená to komentovala tak, že si muž dovoluje. Ten se ohradil: „Si nedovoluju chápeš. Co ještě? Ještě mi tu porno budete natáčet nebo co kurva?“ Domníváme se, že by toto mohla být předsudečně mířená poznámka směrem k domnělé sexuální orientaci žen. Ještě, než napadené stihly vystoupit, útočník dodal, že je pobodá.

Napadení kolegů

Žena a muž si šli večer koupit pití. Po odchodu z obchodu na ně začal neznámý muž křičet a urážet je. Zpočátku si poškození nevšimli, že křik směřuje na ně. Muž k nim následně přišel, udeřil poškozeného pěstí, čímž ho srazil na zem. Napadený se musel před dalším napadáním bránit. Útočník měl u sebe nůž a poškozenému vyhrožoval, že jej bodne a podřízne. Během útoku na napadeného pachatel křičel rasistické nadávky, mimo jiné „černé mrdky“, a pronášel i jiné rasistické výroky. Poškozený byl zraněn lehkým otřesem mozku a nalomením kosti v noze. Policie věc šetří pro podezření ze spáchání trestného činu Výtržnictví dle § 358 a Ublížení na zdraví dle § 146 TrZ. Aktuálně se snaží ztotožnit pachatele.

Poznámky k metodologii

Incidenty popsané v této zprávě byly zaregistrovány zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA na základě různých zdrojů. Některé jsme zaznamenali během terénní práce a vlastního monitoringu médií a internetu. Jiné případy nahlásili sami poškození či svědci. Důležitý zdroj protiromského předsudečného násilí tvoří statistiky Policie ČR.

Statistické údaje vyžádané od Policejního prezidia In IUSTITIA ověřuje ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, od krajských ředitelství policie přes státní zastupitelství po soudy. Tento proces je časově velmi náročný. Protože incidenty zařazujeme do databáze až po jeho ukončení, nejsou v těchto zprávách počty incidentů za jednotlivé roky srovnatelné. Zařazeny zatím nebyly incidenty z období 2023 až 2025. To znamená, že v těchto letech se počet incidentů téměř jistě zvýší.

S ohledem na interpretaci prezentovaných dat je třeba dále doplnit, že u kategorií formy útoku a typu škody platí, že incident mohl být charakterizován více než jedním znakem. Například jeden incident se mohl vyznačovat jak slovním, tak fyzickým násilím. U některých případů naopak mohly být znaky neznámé nebo zatím neobjasněné. Proto je nutné k jejich interpretaci přistupovat opatrně.

Podrobněji je metodika monitorování předsudečného násilí zpracována ve výročních zprávách.

Neprošlo jazykovou korekturou.

Zpráva vznikla v rámci projektu Komplexní podpora Romů ohrožených předsudečným násilím realizovaném v roce 2025.

*Financováno z programu **Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce**.*

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády České republiky. Výstupy projektu nereprezentují názor Úřadu vlády České republiky a Úřad vlády České republiky neodpovídá za použití informací, jež jsou obsahem těchto výstupů.